

AnarŖi Kavramı

KürŖad Kızıltuğ

14.07.2023

Bütün toplumsal ve psikişik özgürleşmelerin ortak noktası, insanı birey ya da topluluk halinde tabii kılıp yönetilebilir bir varlığa indirgeyen toplumsal ilişkilerden çıkış ya da insanın kendini yönetilemez bir varlık olarak inşa edilmesidir.

Tabii olmayan ve tabii kılmak üzere güç uygulamayacak özerk bireylerin ortaklaşabildiği ve topluluk kurabildiği, bu türden bir topluluk pratiği köken olarak uygarlık öncesi durumdan itibaren var olmuş ve bastırılmış biçimde bütün kültürlerin içinde yaşamaya devam etmektedir. Farklı kültürlerin bilgelikleri ya da felsefelerinde farklı adlar veya düşünce gelenekleri altında ifade bulan, ortak özellikler gösteren yaygın bilgelik/etik olarak mevcuttur. Bu ortak eğilimi evrensel bir amblem altında toplamayı seçebilir ya da farklı şekillerde ifade edebiliriz. Batı kültürel sahasında, antik Yunan'a göndermeyle, yöneten bir ayrıcalıklı grubun, oligarşinin, egemenin, tiranın, monarkın, sınıfın, devletin bürokrasinin olmadığı bir durumun ifadesi olarak, kelimesi kelimesine yöneticilerin olmaması anlamına gelen "an-arkhos" [arkhon: oligarşik yönetici] kelimesinin özü, anlamı budur.

On dokuzuncu yüzyıla kadar, anarhos'tan türeyen anarşi terimi, Batı dillerinde uzun bir tarih boyunca aşağılayıcı bir terim olarak ve bir siyasal krizi ifade etmek için kullanıldı. Başsızlık, kargaşa, düzensizlik, yönetim boşluğu, savaş durumu. Ta ki 1840'ta *Mülkiyet nedir?* kitabında "anarşi" kavramını tarihte ilk kez olumlu bir siyasal yönelimi ifade etmek için tarif eden ve benimseyen Pierre Joseph Proudhon'a kadar. Anarşi, ya da yöneticilerin olmadığı, üyelerinin hep birlikte kendi kendilerini yönettiği özgür insanların oluşturduğu topluluk fikri, bütün toplumsal özgürlük düşüncelerinin varacağı nihai son sınırı oluşturur. Yanlış anlaşılmasın, özgürlüğün son sınırı değil, özgürlüğün gerçekleşmesinin olanaklılık koşulu olarak tahakküm ve hiyerarşinin olmadığı, kendi kendini yönetebilen toplulukların başlangıcı anlamında son sınır.

19. yüzyılda doğmuş bütün sosyalizm akımlarının ve günümüzdeki "demokratik sosyalizm ya da "özerklikçi komünizm" modellerinin eninde sonunda çözmeye çalıştığı problem anarşiye / doğrudan demokrasiye nasıl varılacağı sorunudur. Bütün devrimci özgürlükçü düşüncelerin, siyasal düşüncelerin ve etik/yaşam felsefelerinin ne kadar özgürlükçü olduğunun kendisine göre sınırlanacağı/sınırlanmışlığı kavramsal sınırı oluşturur anarşi. Anarşi kavramı, bir ideoloji tarif etmenin başlama noktası değil, eşitlikçi ve özgürlükçü devrimci teorilerin zorunlu mantıksal doğrultusudur. Bazen açık bazen örtük olarak bütün devrimci ve toplumsal dönüşüm temelli

öğretiler bu düşünme biçiminde potansiyel olarak bulunan metodolojileri doğrudan ya da dolaylı olarak benimser. Anarşi, tüm özgürleşme düşüncelerinin ve pratiklerinin içsel mekanizmalarını yöneten eğilimdir. Siyaset içi ve aynı zamanda siyaset üstüdür. Anarşi, tahakkümün sonlanması ve topluluğun kendisini yönetmesi durumudur. İnsan özgürleşmesinin asimptotik üst sınırıdır.

Anarşist Kütüphane

Kürşad Kızıltuğ
Anarşi Kavramı
14.07.2023

29.08.2023 tarihinde şuradan alındı: kursadkiziltug.blogspot.com

tr.anarchistlibraries.net